

*Рождественська Д.Б.,
науковий співробітник відділу дослідження
і проектування навчального середовища*

Проектування очно-дистанційного навчання керівників загальноосвітніх навчальних закладів

Одна із важливих тенденцій відкритої освіти полягає у використанні диверсифікованих методик навчання, що поєднують очне та дистанційне навчання. Таке поєднання дозволяє успішно реалізовувати професійне вдосконалення, формувати психологічну та управлінську культуру фахівців, їх компетентність. Саме така форма навчання реалізує механізм постійного впливу на професійний розвиток керівних кадрів освіти.

Проекти з дистанційного навчання керівних кадрів освіти існують у всьому світі. Так, англomовна частина мережі Інтернет представлена базами даних освіти для дорослих такими, як ERIC (<http://webwarper/ww/ericacve.org>), ALADIN (<http://www.unesco.org/education/aladin/survey.html>) и Alice (<http://www.clingendael.nl/alice/ewwwiris.htm>). Ресурси німецькою мовою представлені на порталі “Андрагогіка”, а Рунет пропонує скористатися у навчанні та підвищенні кваліфікації освітнім порталом «Інформіка» Державного науково-дослідного інституту інформаційних технологій та телекомунікацій, а також інформаційно-освітнім порталом «Аудиторіум». Подібні проекти існують і в країнах, що розвиваються. Так, в Африці, в Інституті дистанційного навчання, використовується програма Distant Learning Scheme для підвищення кваліфікації педагогічних кадрів за програмою Teachers College II.

Відомо, що інформаційні та комунікаційні технології активно сприяють формуванню інноваційного навчального середовища, центром якого є конкретний суб'єкт навчання. Щоб досягти успішності та ефективності навчання у такому середовищі необхідно, щоб його проектування базувалось на індивідуальних когнітивних та мотиваційних здібностях тих, хто навчається.

Очно-дистанційне навчання, звичайно ж, активно досліджується з метою більш чіткого розуміння всіх його переваг та недоліків. Так, найчастіше до його переваг відносять (Chris Horseman): 1) можливість навчатися на відстані, 2) економію часу та засобів, та 3) можливість регулярної самоперевірки. Обмеженнями виступають: 1) необхідність мати навички самоменджменту, 2) наявність вміння користуватися комунікативними сервісами, та 3) вимога до обов'язкового вміння керувати часом. Тож мотивація, як центральна складова самоменджменту, утворює лінійну залежність з успішністю такого навчання.

Теоретичні розвідки та експериментальна перевірка підтвердили зв'язок між специфікою сформованої мотивації та ефективністю підвищення

кваліфікації керівників загальноосвітніх навчальних закладів в умовах очно-дистанційної форми навчання. Так, ця специфіка полягає у:

1. **Пріоритеті внутрішньої мотивації над зовнішньою.** Важливим є не тільки сформувавши внутрішню мотивацію, але й досягти балансу між внутрішньою та зовнішньою мотивацією з метою уникання надмірного впливу однієї з них.

2. **Сформованості процесів цілепокладанням і визначені перспективи у підвищенні кваліфікації.**

3. **Постійному підкріпленні пізнавальної мотивації засобами інформаційно-комунікаційних технологій.**

4. **Використанні інтерактивної взаємодії як стимулу для мотивації навчання через мотивацію спілкування.**

5. **Залученні до спільної діяльності (проектна та/або командна робота)** з метою включення елементів змагання, конкуренції, потреб проявити себе, самоствердитися, покращити рівень своєї самооцінки тощо.

6. Використанні **«детермінації майбутнім»** як специфічно людського аспекту мотивації поведінки.

Важливо і надалі вивчати та системно аналізувати мотиви, цілі та дії в процесі очно-дистанційного навчання керівників загальноосвітніх навчальних закладів з метою формування та створення орієнтаційного поля їх розвитку. Оскільки очно-дистанційні умови – це саме ті умови, де суб'єкт може прийняти оптимальні рішення щодо свого професійного розвитку в різноманітних ситуаціях життєвого вибору, спираючись на свій внутрішній потенціал та можливість власного вибору і відповідальності за нього.